

ካገዳሊ ዝኾነ ቁጽሪ ስልክታትን ናይ ኢንተርኔት ካድሬሻታት

ናይ ሕጽጽ ኩነታት ከጋጥመኩም ከሎ፡ ወይ ፓሊስ፡ ወይ ካምቡላንስ ወይ ከኣ ናይ ካሳት ሓደጋ ምክልኻል ክፋሊ ኣንተ ድኻ ካድሬይኩም ቁጽሪ ተሌፎን 999 ደውሉ። ኣዚ ተሌፎን ኣዚ ከትድውሉ ከለኹም ወለሓንቲ ገንዘብ ካይክፈሉን ኣየ ከምኩ ኣውን ኣስተርገምቲ ክዳወግልኩም ከትሓቱ ትኽክሉ ኢኹም።

ኣንተ ድኻ ፈሪሕኩም፡ ወይ ከኣ በይንኹም ኮይንኩም ጸምዶኩም፡ ወይ ከኣ ዝኾነ ዘፍርሕ ነገራት ኣለኩም ኮይኑ ወይ ከኣ ሓዚንኩም፡ ወይ ተጻኖጌርኩም ወይ ከኣ ጥራሕ ምኽሪ ካድሬይኩም በዚ ዝስዕብ ቁጽሪ ደውሉ ወለሓንቲ ገንዘብ ካይክፈሉን ኣየ 0800 1111 at ካብ ዝኾነ ሰዓት ወይ ከኣ ካብ ዝስዕብ ናይ ኢንተርኔት ካድሬሻ ተወከሉ www.childline.org.uk

ገንዘብ ዘይክፈሉ ሓገዝ፡ ምኽሪ ወይ ከኣ ሓበሬታ ብፍልዎ ከኣ ንቅልዑት ካብ ትሕቲ ምክላይ ዘለዉ ወይ ከኣ ካብ ገዝኩም ወጻኢ ዝነብሩ፡ ናብ Children’s Commissioner’s (ኹልድሪንስ ኮሚሽን) ናይ ቅልዑት ኮሚሽን ናይ ምኽሪ ቁጽሪ መስመር “Help at Hand” “ሂልፕ ኣት ሃንድ” ካብ 0800 528 0731 (9ኛይ ንግሆ ስጋብ-5 ናይ ምሽት ካብ ሰነይ ስጋብ ዓርቢ) ወይ ከኣ ናብ ኢንተርኔት ካድሬሻ ዝስዕብ ተወከሉ፡ <http://www.childrenscommissioner.gov.uk/learn-more/help-at-hand>

ኣንተ ድኻ ብሓይሊ ተገዲድኩም ከትሰርሑ ወይ ከኣ ከትገብርዎ ዘይትደልዩ ከትገብሩ ተገዲድኩም ኣንተ ድኻ ካብ ኦቲ ትነብርሉ ዘለኹም ቦታ ብነጻ ከይትወጹ ትኽልኪልኩም፡ ኣንተ ድኻ ዝኾነ ሰብ ወይ ንግሹም ወይ ከኣ ንጌተሰብኩም ከገድኩኹም የፈራርሑኹም ኣንተ ድኻ ሃልዮም ኣንተ ድኻ ዝኾነ ሰብ ጉድኣት የውርደልኩም ኣሎ ኮይኑ ወይ ከኣ ዝኾነ ሰብ ይቅጸረኩም ኣንተ ድኻ ኣሎ ኮይኑ ብዝኾነ ሃዩንት መንገዱ፡ ናብ ኦቲ Modern Slavery Helpline (ጥደርን ስለይሽሪ) ዘመናዊ ግሊያነት ዝበሃል መስመር ቁጽሪ ተሌፎን ደዊልኩም ሓገዝ ወይ ከኣ ምኽሪ ካብ ዝኾነ ሰዓት ኣዚ ዝስዕብ ቁጽሪ ተሌፎን ደውሉ 08000 121 700

ኣንተ ድኻ ትሕቲ ዕድመ ኮይንኩም ብዘይ ወለዲ ወይ ከኣ ካልይትኹም ናብ ኣዚ ሃገር መጸኢኩም ዑቕባ ከትሓቱ ብዛዕባ ኣዚ ከኣ ምኽሪ ደሊኹም፡ ናብ Children’s Section of the Refugee Council (ኹልድሪን ሰርቪስ ሪፋጂ ካውንስል) ዝብል መስመር ናብ 020 7346 1134 ወይ ከኣ ብኢመይል ካድሬሻ children@refugeecouncil.org.uk

ካብ ጥቓኹም ዝርከብ ሓገዛት ከትደልዩ ኣንተ ድኻ ደሊኹም ካብ ኣዚ ዝስዕብ ዌብ ሳይት ካድሬሻ ካቲኹም ከትደልዩ ትኽክሉ ኢኹም፡ www.miclu.org/servicesmap

If you are an adult and you want to help a child who you think might have been trafficked or is in danger of exploitation, or if you would like to understand more about the asylum process, you can find useful information below:

NSPCC’s Child Trafficking Advice Centre:

www.nspcc.org.uk

NSPCC have a helpline 0808 800 5000 and email too:

www.nspcc.org.uk/preventing-abuse/child-abuse-and-neglect/child-trafficking

Every Child Protected Against Trafficking (ECPAT):

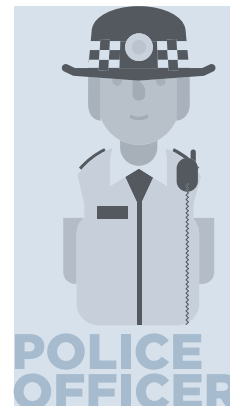
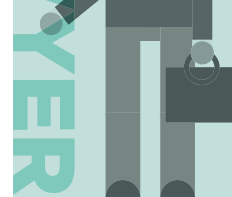
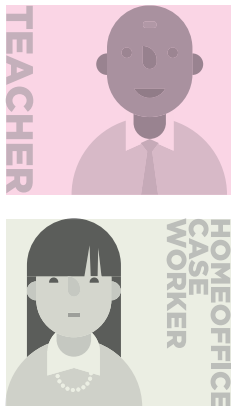
www.ecpat.org.uk

Coram Children’s Legal Centre – Migrant Children’s Project:

www.childrenslegalcentre.com/about-us/what-we-do/migrant-childrens-project

መን ኢዩ መን?

ኣብ ሃገር ኣንግሊዝ ምስ መጸኢኩም ምስ ዝተፈላለዩ ንበይቲ ሰባት ከትራኽቡ ኢኹም። ግን ኣዚኩም ሰባት ትራኽብዎም መን ኣዮም? ኣዚ ጽሑፍ መግለጺ ኣዚ ኣትም ምሳኹም ዝራኽቡ ዝተፈላለዩ ሰባት ኣንታይ ስርሖም ኣንታይ ከምዝኮነን ንግሹም ከመይ ጌርም ከስግዙኹም ከምዝኽከሉ ዘረድኦ (ዝገልጽ) ጽሑፍ ኣዩ፡

ኣዚ መግለጺ ጽሑፍ ኣዚ ነቐም ትሕቲ ዕድመ ዝኾኑ ሰባት ካብ ሃገር ኣንግሊዝ ንበይኖም ብዘይ ኣለይቲ ዝመጹን ዑቕባ ዝሓቱ ዘለውን ዘረድኡን ኣዩ።

ኣዚ ጽሑፍ ኣዚ ኣንተ ድኻ ዘይተረድኣኩም ንግበይቲ ሰባት ከንብቡልኩም ሕተትዎም።

MICLU
Migrant & Refugee Children’s Legal Unit

አንተ ደሊኸም ከዚ ጽሑፍ
መግለጺ ምሳኸም ሒዝኩሞ
ኪዳሞ ምስ ሓደስቲ ሰባት
ክትራኽቡ ክለኸም ናትኩም
ስራሕ ካየናዩ ክዩ ኢልኩም ናብ
ከዚ ወረቐት ክመልኩትልኩም
ክትሓትዎም ትኽክሉ ኢኹም
፡ ክንታይ ይመስለኩም ክምኡ
ክንተገብረኩም?

(ካይ.ክር.ኮ)(ኢንዱፕንደንት ረቢዊን ኮፊሰር) ፋልዶ ዝበለ ራሱ ዝኸኣለ መርመርቲ ጸሓፍቲ

► መን ምዃኖም

ናይ IRO (ካይ.ክር.ኮ) ሰርሖም ቀንዲ ክቶም ናይ Local Authority (ሎካል ኣውዝሪቲ) ኣብ ከባቢኹም ዝርገብ ናይ መንግስቲ ቤት ጽሕፈት ንዓኹም ንምክላይ ከማልኩ ዘለዎ ነገራት ኩሉ የማልኩ ከምዘሎ ዘረጋግጽኩዎ ዝከታተለኩን ሰራሕተኛታት ክኖሙ። ክቶም ናይ IRO (ካይ.ክር.ኮ) IRO ከኣ ከቲ ባቶም ናይ ማሕበረሰብ ሰራሕተኛ ዝተዋህበኩም መንበሪ ቦታ ንዓኹም ዝሰማማዕ ትኽክለኛ ቦታ ከምዝኾነኩን ንስኹም ከኣ ሕጉላት ከምዝኾኑም ከረጋግጹ ይግባኡ። ክቶም ናይ IRO (ካይ.ክር.ኮ) ሰራሕተኛታት ሰራሕተኛታት ርክሶም ዝኸኣሉ ካብ social workers (ሶሻል ዎርከርስ) ናይ ማሕበረሰብ ሰራሕተኛታት ፋልዶ ዝበሉ ክኖሙ።

► ክንታይ ከምዝገብሩ

ክቶም ናይ IRO (ካይ.ክር.ኮ) ሰራሕተኛታት ከቲ ምክላይ ኩነታት ከመይ ይካየድ ከምዘሎ ዝቆጸጸሩ፡ ንዓኹም ዝከውን ናይ መጻኢ ሂወት ኩሎም ክቶም ኣብ ናትካ ምክላይ ዝካፈሉ ሰራሕተኛታት ከቲ ንስኹ ትብሎ ከኣ ሰሚዖም ብትኹረት ኣብ ግምት ከኣትውዎ ከምዘለዎምን ኩሎም ክቶም ኣብ ናትካ ምክላይ ዝካፈሉ ሰባት ከቲ ኣብ መደብ ዝወጸ ከማልኩዎ ዘለዎም ነገራት ኣብ ተግባር ከምዝውዕልዎ ዘለዎ ተሻታቲሎም ዘረጋግጹ ክኖሙ። ምስ ክቶም IRO (ካይ.ክር.ኮ) ሰራሕተኛታት ከቲ ምክላይ ኩነታት ከመይ ይካየድ ከምዘሎ ዝቆጸጸሩ፡ ክንተ ወሓደ ኣብ ሽዱስዝ ወርሒ ሓንሳብ ምሳኹም ክራኽቡ ይግባኡ።

ክንተ ድኣ ዝኾነ ንደነት ጸገማት ብዛዕባ ከቲ ዝግበረልኩም ዝላሎ ምክላይ ወይ ከኣ ክቶም social worker (ሶሻል ዎርከር) ናይ ማሕበረሰብ ሰራሕተኛ ንዓኹም ክንተ ድኣ ዘይሰምዑኹም ኮይኖም ዝኾነ ዘለኩም ጸገማት ክንተ ድኣ ከቲ ጸገምኩም ዘይተፈትሓልኩም ኮይኑ ነቶም IRO (ካይ.ክር.ኮ) ከትሕርዎም ብጣዕሚ ኣገዳሲ ክዩ።

ክብ ከዚ መግለጺ ጽሑፍ ተገሊጾም ዘለዎ ሰባት ከኣ መዓስ ምስኩም ከከምትራኽብዎም ብብተራ ክዩ ተጸሒፉ ዘሎ። ኩሎም ክቶም ሰባት ነናቶም ሓላፍነት ክዩ ዘለዎም ግን ሓድ ሓድ ግዜ ሓድ ንደነት ኮይኖም ክረክዶኩም ወይ ከኣ ዝተተሓሓዙ ኮይኖም ክስምዑኹም ይኽኣሉ ክኖሙ።

ክቶም ሓድ ሓድ ንበይቲ ሰባት ምሳኹም ዝሰርሑ ብዛዕባኹም ዝምልከት ሓበሬታ ምስ ካልኦት በዓል ሞያታት ከቲ ናትኩም ዝርዝር (ሽም፡ ዕድመ ትውልዲ ክድራሻ) ዝዓመስለ ሓበሬታት ምስ ካልኦት በዓል ሞያታት ክካፈልዎ ይኽኣሉ ክኖሙ። ከዚ ዝገብርሉ ምኽንያት ከኣ መታን ብሓደ ክሰርሑን ንዓኹም ዚደዳ ጽቡቕ ጌሮም ክሕጉዎኹን ናታትኩም ደሕንነት ብጽቡቕ መንገዲ ክሕሉ ከኽኣሎም መታን ክዩ።

ሓድ ሓድ ንበይቲ ሰባት መብዛሕትኡ ጊዜ ከቲ ናትኩም ሓበሬታት ምስ ካልኦት በዓል ሞያታት ቅድሚ ምክፋሎም ፍቓድ ካባኹም ክረኽቡ ክለዎም። መብዛሕትኡ ጊዜ ከኣ ንዓኹም ኣየናይ ሓበሬታ ብዛዕባኹም ዝምልከት ክካፈሉ ከምዘለዎም ከተፋቅዱ ወይ ከይተፋቅዱ ምርጫ ክለኩም፡ ከዚ ምርጫ ዘይህልወኩም ጊዜ ከኣ ክንተ ድኣ ንስኹም ወይ ከኣ ካልኦት ሰብ ኣብ ከቢድ ሓደጋ ክንተ ድኣ ሃልዮም ጥራይ ክዩ።

ክስተርጎምቲ

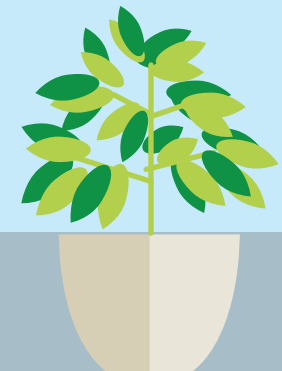
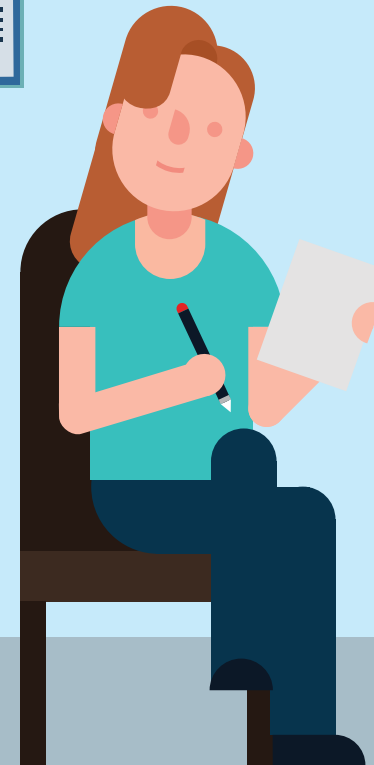
▶ መን ምክኖም

ናይ interpreter's ክስተርጎምቲ ቀንዲ ስራሕ መታን ኩሉ ነገራት ክርድኡም ከቲ ንስኹም ትብሉዎ ወይ ከኣ ትዛረብዎ ነገራት ብሙሉኡ ቃል ብቃል ናብ ኣንግሊዘኛ ቋንቋ ብንጹር መንገዲ ክስተርጎሙ ኣዩ ክምኡ ኣውን ከቲ ኩሉ ዝተባህለ ነገራት ብኣንግሊዘኛ ቋንቋ ክ ናብ ከቲ ንስኹም ትዛረብዎ ቋንቋ ብንጹር መንገዲ ክደግምዎ ኣዩ።

▶ ኣንታይ ክምዝገብሩ

መብዛሕትኦ ጊዜ ምስ ንባዕቲ ሰባት ቀጽራ ክግብረልኩም ክሎ ክትራኽቡ ኣብ ከቲ ኣኼባኹም ክስተርጎምቲ ክህልዉ ኣዮም። ኣዚ ከኣ መታን ንስኹም ብቐሊሉ ክትዘራረቡ ክሕግዞኩም ክሕግዞኩም ተባሂሉ ዝግበር ነገራት ኣዩ። ክምኡ ኣውን ክስተርጎምቲ ክጽወዓልና ንደሊ ኢና ኢልኩም ክትሓቱ ከኣ መሰል ኣለኩም። ክስተርጎምቲ ናይ ሕገ ምክሪ ክመኽሩኩም ናቶም ሞያ ወይ ከኣ ዝተዋህቦም ትምህርቲ/ታዕሊም የብሎምን። ኣንታይ ክትገብሩ ክምዘለኩም ወይ ከኣ ኣንታይ ክትብሉ ክምዘለኩም ከኣ ክነግርኹም ኣይግበኣን ኣዩ።

ኣቶም ክስተርጎምቲ ዘተርጎሙልኩም ዘለዎ ኣንታይ ይብሉ ክምዘለዎ ኣንተ ድኣ ዘይተርድኡኩም ወይ ከኣ ኩሉ ከቲ ዝተባህለ ነገራት ጽቡቕ ጌርም ዘየተርጎምልኩም ኣንተ ድኣ ኮይኖን ብዛዕባ ክስተርጎምቲ ዝኾነ ኣተሓሳሳቢ ኩነታት ኣንተ ድኣ ኣለኩም ኮይኑ ብኽብረትኩም ነቶም ዝኣልዩኹም ወይ ከኣ ሰራሕተኛታት ሓብርዉዎም ኢኹም። ብዝኾነ ይኹም ምኽንያት ምስ ኣቶም ዘተርጎምልኩም ዘለው ሰባት ጽቡቕ ወይ ከኣ ምቹክ ኮይኑ ኣንተ ድኣ ዘይተሰማኑኩም ካልኣ ክስተርጓሚ ክቐየረልኩም መሰል ኣለኩም።

(ተረፒ) ፍወሳ ወይ ከኣ ሕክምና

► መን ምክኖም

therapist ሕክምና ወይ ፍወሳ (ወይ ከኣ ናይ ስነኣምሮ ሓኪም) ንሰባት ናይ ጭንቀት ወይ ከኣ ካልኦ ጸገማት ዘለዎም ዝኾነ ገቢድ ጊዜ ከሕልፉ ከለው ዝሕግዙ ኣዮም። በዚ ናይ ተረፒ ሕክምና መንገዲ ሰባት ብዛዕብኩም ብዙሕ ኣዮም ዝመሃሩም ከምኡ ኣውን ኣቲ ዘለውዎ ገቢድ ጸገማት ምብርዳኦ ብዛዕብኩም ለውጢ ብምግባር ወይ ከኣ ኩነታትኹም ብምቕያር ነቲ ዘለዎ ጸገማት ክፈትሖም ይፍትኡ። መብዛሕትኡ ጊዜ ሓደሰብ ጽን ኢሉ ዝሰምዓካ ብምርካብ ወይ ከኣ ትዛረቦ ሰብ ምብምርካብ ከማን ጽቡቕ ክስመዓካ ይኽከል ኣዩ።

► ኣንታይ ከምዝገብሩ

ኣቲ ንዓኹም ዘጋጠመኩም ነገራት ወይ ኣብ ዝተወለድኩሙሉ ሃገርኩም ወይ ናብ ሃገር ኣንግሊዝ ክትመጹ ከለኹም ወይ ከኣ ዋላ ኣብ ኣዚ ሃገር ምስ መጻኢኩም ዘጋጥመኩም ጸገማት ፍልይ ዝበለ ከቢድ ስሚዒታት ክገብረልኩም ይኽከል ኣዩ። ምንልባት ስምዒትኩም ሓዚንኩም ወይ ከኣ ሓረቕኩም ወይ ከኣ ድቃስ ለይቲ ክትድቅዱ ኣንተድኣ ከቢድ ኮይኑ ረኺብኩም። ከምኡ ኣን ሕጂ ኣውን ብጣዕሚ ከቢድ ፍርሒ ይስመዓኩም ኣሎ ኮይኑ። ምስ ተረፒስት ብሓደ ኣንተድኣ ተረፒብኩም ሰሪሖኩም ኣቲ ዝስመዓኩም ስሚዒት ንምንታይ ከምዝኾነ ብዛዕባኹም ዚያዳ ክርደኣኩምን ከመይ ጌርኩም ነዚ ገቢድ ሕማቕ ስሚዒት ከተጥፋኩም ከምትኸኣሉ ክሕዙኹም። ኣዚ ከኣ ናብ ኣቲ መዓልታዊ ሂወትኩም ዚያዳ ክተተኩሩ ይሕግዘኩም ከምኡ ኣውን ኣቲ መጻዒ ሂወትኩም። ከምኡ ኣውን ኣቶም ተረፒስት ብዛዕባ ኣቲ ናይ ስነኣምሮ ኩነታትኩም መርትዖ (ጭብጢ) ነቲ ናይ ዑቕባ ሓቲትኩም ዘለኹም ዝሕግዝ ከኣ ክህቡኹም ይኽከል ኣዮም። ኣንተ ድኣ ምስ ተረፒስ ክትዘራረቡ ትደልዩ ኮንኩም ምስ foster carer (ፎስተር ኬረር) ሞግዚት ወይ ከኣ ኣለይቲ፡ social worker (ሶሻል ዎርከር) ናይ ማህበረሰብ ሰራሕተኛ ወይ ከኣ ምስ ጠበቓኹም ተራኽቡ።

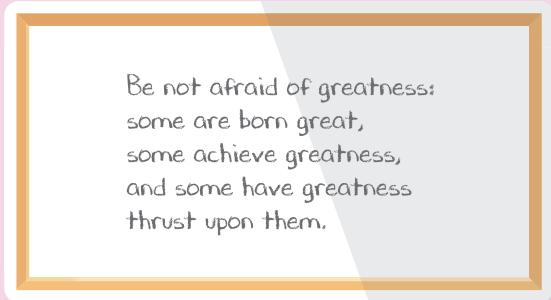
ናይ ኢሚግሬሽን ጸሓፊ/ት

► መን ምዃናም

ቀንዲ ከቲ ናይ immigration officer ኢሚግሬሽን ጸሓፊ/ት ስራሕ ከኣ ከቲ ሕጊ ኢሚግሬሽን ኣብ ሃገር ኣንግሊዝ ዘሎ ኣብ ተግባር ዊዲዮ ከምዘሎ ምርግጋጽ ክድህቲ ሓድሓደ ናይ ኢሚግሬሽን ጸሓፊ ዘለዎም ሓላፍነትን ከኣ ተመሳሳሊ ከም ናይ ፓሊስ ዘለዎ ሓላፍነት ክድህቲ ኣንተኹን ግን ምስ ፓሊስ ክፍሊ ስራሕ ኣይኮንን ምዳባት ናቶም ክፍሊ ስራሕ ፍሉይ ክድህቲ ናቶም ስራሕ ምስ ናይ ሃገር ኣንግሊስ መንግሥቲ ቤት ጽሕፈት Home Office (ሆም ኮፊስ) ዝበሃል ክድህቲ ንትካ ደሕንነትን ጥሕናኻኻን ዝተማለኹ ከኸውን ከምዘለዎ ክረጋግጹ ሓላንነት ኣለዎም።

► ኣንታይ ከምዝገብሩ

ኣብ ሃገር ኣንግሊዝ ንመጀመሪያ ጊዜ ክትመጽኡ ከለካ ናይ ኢሚግሬሽን ጸሓፊ ኣብ ምቹኡን ደሕንነትካ ዝመላኣሉ ቦታ ክወስደካ ክድህቲ ስጋብ ናይ ጉዕዘኻ ሰንኪ ትዓርፍ። ብድሕሪኡ ካባኻ ከቲ ናይ ኢሚግሬሽን ጸሓፊ ናትኩም መባከታዊ ዝርዝር መን ሙኻንንኩም ካብዩ ሃገር ከምዝመጽኩም ሓበሬታ ክወስድ ክድህቲ ብድሕሪኡ ናብ ኮቶም ናይ social services (ሶሻል ሰርቪስስ) ሕብረተሰብ ሰራሕተኛ ከመሓላልፍኹም ኮቶም ብድሕሪኡ ንሳቶም ከኣ ዘድልዩኩም ምክላይ ከመሓድሩልኩም ኮቶም። ከምኡ ኣውን ንሳቶም ምናልባት ዑቕባ ከምዝሓተትኩም ከኣ ከመዝገቡኹም ይኸኣሉ ኮቶም። ኣዚኣቶም ናይ ኢሚግሬሽን ጸሓፍቲ ብዛዕባ ከቲ ዑቕባ ሓቲትኩም ዘለኹም ጉዳይኩም ውሳኔ ዝውስን ሕቶታት ክሓትኹም የብሎምን። ብዛዕባ ኣብ ሃገር ኣንግሊዝ ክትነብሩ ትኸኣሉ ዲኹም ዋላስ ኣይፋልን። ኣንተ ኹን ግን መልሲ ክትህቡ ከለኹም ኩሉ ጊዜ ሓቂ ክትዛረቡ ኣለኩም። ከቲ ንስኹም ትህብዎም መልሲ ከኣ ክጽሕፍዎ ኮቶም።

ውሱን ውልቃዊ መምህር

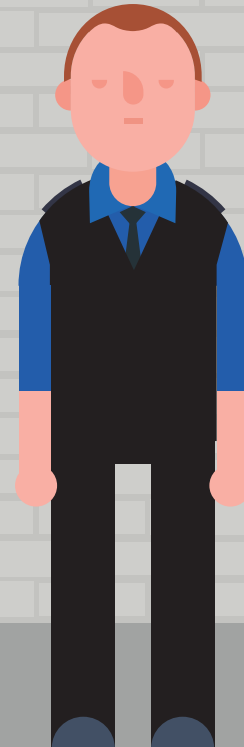
▶ መን ምክኖም

አቶም designated teacher ውልቃዊ ውሱን ዝኾኑ መምህራን ኣብ ቤት ትምህርትኹም ወርዶ ከኣ ኣብ ኮለጅ ዝርከቡ መምህራን ብዛዕባኹም ዝምልከት ሓላፍነት ዘለዎም፡ ነቶም ቦቲ ኣት ትነብርሉ ከባቢ ዝርከብ ናይ ሜት መንግስቲ ቤት ጽሕፈት ኣብ ትሕቲ ምክላይ ዘለው ዝሕግዙ ኣዮም፡፡ ምናልባት ብኣካቶም ወለሓንቲ ትምህርቲ ከይወሃቡኩም ይኸኣል ኣዩ፡፡ ብዛዕባ ኣቲ ኩነታትኩም ዝኾነ ሓበሬታት ክፈልጡ ይኸኣሉ ኣዮም፡ ኣንተ ኾነ ግን ብዛዕባ ናትኩም ፍልይ ዝበለ ነገራት ብዛዕባ ወለድኹም ከምኡ ኣውን ንምንታይ ዑቕባ ትሓቱ ከምዘለኹም ከይፈልጡ ይኸኣሉ ኣዮም፡ ዝኾነ ሓበሬታት ክፈልጡ ይኸኣሉ ኣዮም፡፡

▶ ኣንታይ ከምዝገብሩ

ፍልይ ዝበለ ንግኹም ዝሕግዝ መምህር ብዛዕባ ናይ ትምህርቲ ዝምልከት ነገራት ከሕግዘኩም ወይ ከኣ ናይ ኮለጅ ዝምልከት ኣብኡ ዘድልየኩም ነገራት ከሕዝኹም ኣዮም፡ ኩሉ ኣቲ ናይ ትምህርቲ ዘድልየኩም ነገራት ከምዝማለኩም ዘሎ ዘረጋግጹ ኣዮም፡ ምሳኹም ከኣ ኣብ ዝተፈላለየ ኣዋናት ብቐጸራ ክራኽቡ ኣዮም፡፡ ኣቲ ቤት ትምህርቲ ኣብ ቤት ትምህርቲ ዘለኩም ጸገማት ተረዲኦም ወይ ከኣ ኮለጅ ተረዲዎኩም ነቲ ዘለኩም ጸገማት ዘቃልል መፍትሕታት ምብርካብ ኣብ ቤት ትምህርቲ ከመይ ከምዘለኹም ንምፍላጥ ክትትል ክገብሩልኩም ኣዮም፡፡ ከምኡ ኣውን ንግኹም ብዛዕባ ኣቲ ናትኩም ናይ Personal Education Plan (PEP) ፐሮግራም ኤዲካሽን ፕላን (T.E.T) ውልቃዊ ትምህርቲ መደብ ዝምልከት ኣውን ሓላነት ኣለዎም፡፡

ፍልይ ዝበሉ ብዛዕባ ኩነታት ትምህርትኹም ዝከታተሉ መምህራን ከኣ ምስ ናትኩም social worker (ሶሻል ዎርከር) ናይ ማሕበርሰብ ሰራሕተና ኣብ ዝተፈላለየ ጊዚያት ኩነታት ትምህርቲ ከመይ ከምዘለኩም ከኣ ክዘራረቡ ኣዮም፡፡ ኣቶም ፍልይ ዝበሉ ንግኹም ዝከታተልኹም መምህራን ከኣ ነቶም ካልኦት ተምሃሮ ብዛዕባኹም ኣብ ትሕቲ ምክላይ ከምዘለኹም ክነግርዎም የብሎምን ወይ ከኣ ካብ ኣቶም ካልኦት ተምሃሮ ኣብ ቅድሚኡ ካልኦት ተምሃሮ ብፍልይ ዓይኒ ክራኽቡ የብሎምን፡፡

ናይ ማህበረሰብ ሰራሕተኛ

▶ መን ምዃናም

ናይ social worker (ሶሻል ዎርከር) ማህበረሰብ ሰራሕተኛ ሓላፍነት ኣብ ኦቲ ዝነበርሉ ከባቢ ዘድልዮም ነገራት ከማላካሎም ዘማሓድሩ ሰራሕተኛታት ኣዮም። ኣብ ሃገር ኣግንሊዝ በይንኹም በዘይ ቤተሰብ ዝኣልየኩም ዘይብልኩም በይንኹም ስለዝመጸኩም Local Authority (ሎካል ኣውዞሪቲ) ኣብ ከባቢኹም ዝርከብ ናይ ቤት መንግስቲ ዞባ ክኣልየኩም ሓላፍነት ኣለዎ ማለት ኣዩ። ንሓቶም ከኣ ካብ ሓደጋ ነጻ ዝኾነ መንበሪ ቦታ ክህልዎኩም ከምዘለዎ የረጋግጹ። ኣኹል መግቢ፡ ክዳውንትን ናይ ጥዕና ኣግላሎትን፡ ትምህርቲ ከምኡ ኣውን ካልኦ ዘድልየኩም ነገራት ከም ትሕቲ ዕድመ ምዃንኩም ክመላከልኩም ከምዘለዎ ከኣ የረጋግጹ። ኣዚ ከኣ “looked after” or “in care.” “ተኣሊኹም ከምትነብሩ” ወይ ከኣ “ኣብ ትሕቲ ምክላይ” ኣለኹም ማለት ኣዩ።

▶ ኣንታይ ከምዝገብሩ

ኣቶም ናይ social worker (ሶሻል ዎርከር) ማህበረሰብ ሰራሕተኛ ብዛዕባ ኦቲ ትክለዮሉ መንገዲን ኣንደይ ከምዘድልየኩምን ውሳኔታት ክውሰኑ ኣዮም። ኣቶም ናይ social worker (ሶሻል ዎርከር) ማህበረሰብ ሰራሕተኛ ኣንተዋሓደ ኣብ 6 ሰሙን መጺኡም ክበጽሑኹም ይግባኡ። ኦቲ ንስኹም ትብልዎ ነገራት ክበምቡኹም ይግባኡ። ከምኡ ኣውን ብዛዕባ ኦቲ ንስኹም ትደልዩዎን ነገራትን ስሚዒትኩምን ከኣ ኣብ ኦቲ መደብ ናይ ምክላይኩም ክወጽኦ ከሎ ኣብ ተግባር ክውዕልዎ ይግባኡ። ብዛዕባኹም ዝተወሰነ ውሳኔታት መግልጺ ክወሃቡኩም ይግባኡ ከምኡ ኣውን ኦቲ ንስኹም ትህብዎ ራኢቶ ወይ ከኣ ሓሳብ ክስማዕ ይግባኡ። ኣንተ ድኣ ኣንግሊዘኛ ቋንቋ ኣንተ ድኣ ዘይርድኣኩም ኮይኑ ኩሉ ጊዜ ምሳኹም ክዘራረቡ ከለው ኣስተርጓሚ ክጥቀሙ ይግባኡ። ምናባት ሓድ ሓደ ጊዜ ካብ ሓደ ንላዕሊ ኣቶም ናይ

ናይ ዝተፈላለየ ዓይነት ጸገማት መጥቃዕቲ ናይ ስውነት፡ ናይ ስነ ኣክሞር መጥቃዕቲ፡ ምዝመዛ ወይ ከኣ ምግባሪ ዕሽሽ ምግል መጥቃዕቲ ከይወርደኩም ተሽላሽሊ ነገር ጸግዒ ክልወኩም መሰል ኣለኩም ፡ ኣንተ ድኣ፡

- ዝኾነ ሰብ ይጎድኣኩም ኣሎ ኮይኑ
- ኣቶም ልዕሊ ዕድመ ዝኾኑ ሰባት ክኣሊኹም ዝግብኩም ኣንተ ድኣ ከምግቡኩ ዘይኣሊይኹም ኮይናም
- ዝኾነ ሰብ ኣንተ ድኣ የስርሓኩም ኣሎ ብዘይግቡኡ ወይ ከኣ ክትገብርዎ ዘይትደልዩ ነገራት ክትገርቡ ኣንተ ድኣ ኣገዲዶምኹም
- ካብ ኦቲ ትነብርሉ ዘለኹም ቦታ ክይትዎጹ ኣንተ ድኣ ኣገዲዶምኹም*
- ዝኾነ ሰብ ኣንተ ድኣ ንዓኹም ወይ ከኣ ንወለድኹም ክጎድኡኹም ኣንተ ድኣ ኣፈራሪሖምኹም
- ንዝኾነ ሰብ ኣንተ ድኣ ዝኾነ ነገራት ይኣውድኹም ኮይናም ነጻ ኣንተ ድኣ ዘይኮንኩም ወይ ከኣ
- ወይ ከኣ ብዝኾነ ምኽንያት ፈሪሕኩም ኣንተ ድኣ ኮይንኩም...

...ንዓኹም ክሕዙ ዝኽከሉ ሰባት ኣለው ኣንተኾነ ግን ንስኹም ንትኣምንዎ ሰብ ኩሉ ኦቲ ጸገምኩም ክት ጸገምኩም ክትሕብሩ ኣለኩም። ወይ ን social worker (ሶሻል ዎርከር) ናይ ማህበረሰብ ሰራሕተኛ፡ foster carer (ፎስተር ኬረር) ሞግዚት ወይ ከኣ ኣለይትኹም ወይ ከኣ ንስኹም ትኣምንዎ ሰብ ኣብ ኣዚ መግለጺ ጽሑፍ ዘሎ ምስኩም ክትዘራረቡ ትተኣማመንሉ ሓብሩ ኢኹም። ወይ ከኣ ኣብ ድሕሪት ናይ ኣዚ ጽሑፍ ዘሎ ቁጽሪ ተሌፎኖን ደውሉ ኢኹም።

*

ሓድ ሓደ ጊዜ ኣንተ ድኣ ኣቶም ዝኣሊኹ ናብ መንግስቲ ቤት ጽሕፈት ኣብ ሃገር ኣንግሊዝ ንዓኹም ሓደጋ ከውርደልኩም ዝኽከል ሰብ ኣሎ ኢሎም ዝኣምኑ ኮይኑ ምናልባት ምስኩም ትራኽብሉ መንገዲ ክዓጽዎ ወይከኣ ክኸልከሉ ኣይኽከሉ ኣዮም። ኣዚ ግን ናትኩም ደሕንነት ንምሕላው ዝገርብርዎ ነገራት ኣዩ። ንዝተወሰነ ኣዋናት ዝኣከል ስጋብ ደሕንነትካ ዝተማልኤ ዝኸውን ከኣ ናበይ ትኽይድ ምስ መን ትራኽብ ክቆጸርዎ ወይ ከኣ ኣብ ርሑቕ ቦታ ክይትከይድ ክኸልከልኹ ይኽከሉ ኣዮም። ኣዚ ግን ንምንታይ ከምኡ ከምዝኸውን ዘሎ ክገልጽልኩም ይግባኡ። ብዛዕባ ኣዚ ኣንተ ድኣ ተደናጊርኩም ወይ ከኣ ዘይተረድኣኩም ወይ ምስ ጠበቓኹም ወይ ከኣ ምስ ካልኦ ልዕሊ ዕድመ ዝኾነ ሰብ ክትዘራረቡ ትኽከሉ ኢኹም።

ዋላ ኣብ ሓደጋ ውስጢ ሃልው ደኣንበር ንሓደ ሰብ ክትኣምኑ ኣለኩም። ምናልባት ወለሓደ ሰብ ኣይግደሰለይን ኣዩ ኢልኩም ትሓስቡ ትኾኑ ወይ ከኣ ወለሓደ ሰብ ኣይንፈልጥን ኢና ኢልኩም ክትሓስቡ ኣውን ትኽከሉ ኢኹም ኣንተ ኾነ ግን ንዓኹም ዝኣልዩ ሰብ ኣሎ።

ኩሎም ትሕቲ ዕድመ ዝኾነ ሰባት ሓደ ንይነት መሰል ኢዮ ዘለዎም።

- ከቲ ንስኹም ትብልዎ ነገራት ከስመዓልኩም መሰል ካለኩም
- መንበሪ ገዛን መግብን ከትክለዩን መሰል ካለኩም
- ደህነትኩም ዝተሓለወ ከኸውን ንመጽን ጉድኣት (ምዝመዛ) ን ከይወርደኩም መሰል ካለኩም
- ገንዘብ ዘይከፈለሉ ናይ ጥዕና ሕክምናን ከትገብሩን ይክቶር ከትሪኩን ናይ ስኒ ሓኪም ክሪኩን መሰል ካለኩም
- ገንዘብ ዘይከፈለሉ ናይ ሙሉኡ ሰዓት ትምህርቲ ከትመሃሩ መሰል ካለኩም
- ከይትዕጸው ወይ ከትሕበሉ መሰል ካለኩም
- ወለድኹም ከትደልዩን ከትረኽቡን መሰል ካለኩም
- ካብ ካልኦ ሰብ ከይትዳለው ወይ ከኣ ፍልይ ከይትብሉ መሰል ካለኩም
- ኦንዳንበኹም ከለኹም ምሉኡ ዕቤታት ኸህልወኩም መሰል ካለኩም

ኩነት: ብናይ ሃገር ኦንግሊዝ ሕጊ ሓደ ሰብ ዕድሜኡ ትሕቲ 18 ኣንተ ድኣ ኮይኑ ከም ቆልዓ/መንከሰይ ክዩ ዝቐጸር። ሓደ ሰብ ትሕቲ ዕድመ ኣንተ ድኣ ኮይኑ ኣሞ ኸኣ ካብ ኣዚ ሃገር ዝካልዮም ሰብ ኣንተ ድኣ ዘይብሎም ካብ ቦታም ካብ ኣቲ ዝነብርሉ ቦታ ዝርከብ ናይ መንግስቲ ቤት ጽሕፈት ኣዮም ዝክለዩ። ኣዚ ስለዝኮነ ኣዩ ከኣ ኣቶም ትሕቲ ዕድመ ዝኾነ መንከሰይት ካብ ሃገር ኦንግሊዝ ዑቕባ ከሓቲ ከለው ካብ-ትሕቲ - ምክላይ ዝኣትው።

(ፎስተር ኬረር) ካለይቲ ሞግዚት

► መን ምዃናም

እዞም foster carer (ፎስተር ኬረር) ካለይቲ ሞግዚት ከበሃሉ ከለዎ ሰባት ማዕጾ ገዝኩም ከፊቶም ን ቅልዑት ክኣልዮም ዝኸከል ወለዲ ወይ ከኣ ቤተሰብ ዘይብሎም ዝኣልዩ ኣዮም።

► እንታይ ከምዝገብሩ

Foster carer (ፎስተር ኬረር) ካለይቲ ሞግዚት ባብ ሓደጋ ነጻ ዝኾነ ምንበሪ ቦታ ይህቡ። ንባቶም ከኣ ኣቲ መዓልታዊ ዘድልዮኩም ነገራት ኣንዳኣማልኩ ክኣልይኹም ኣዮም። ከምኡ ኣውን ናብ ቤት ትምህርቲ ይወስድኹም። ዘድልዮኩም ነገራት ይገዝኡልኩም ከም ክዳውንትን ዘድልዮኩም መግብን ዝኣመሰለ። ከምኡ ኣውን Foster carer (ፎስተር ኬረር) ካለይቲ ሞግዚት ምስ ዝተፈላለዩ ካልኦት በዓል ሞያታት ልዕሊ ዕድመ ኣብ ሂወትኩም ዘድልዮኩም ነገራት ክኸመላኣልኩም ዝሰርሑ ከኣ ርክብ ካለዎም ንኣብነት ናትኩም social worker (ሶሻል ዎርከር) ናይ ማሕበረሰብ ሰራሕተኛ ናትኩም ሓኪም GP (ጂ.ፒ)፡ ናትኩም ጠበቓ ከምኡ ኣውን ናትኩም መምሃራናን። ናይ ኦቶም ሞግዚት ሂወት ኣነባብሩ መንገዲ ምናልባት ከም ኣቲ ስኻትኩም ዝለመድኩም ኣነባብሩ ዓየንት ከይከውን ይኸከል ኣዩ። ከምኡ ኣውን ኣንተ ድኣ ኣዚ ኩነታት ኣዚ ንዓኹም ዘጸግመኩም ወይ ከኣ ኣንተ ድኣ ከቢድ ኮይኑ ረኺብኩም ዝስመዓኩም ነገራት ክትዛረቡን ሓገዝ ክትሓቱንን ኣለኩም።

ፖሊስ ጸሓፊ

► መን ምክኖም

ዝኾነ police officer ፖሊስ ጸሓፊ ናትኩም ደሕነት ዝተማልኡ ከኸውን ሓላፍነት ካለዎም፡ ከምኡ ኣውን ኩሉ ነገራት ከም ኣቲ ናይ ሃገር ኣንግሊዝ ሕጊ ዘፋቅዶ መንገዲ ይካዩድ ከምዘሎ ከኣ ከረጋግጽ ካለዎ ከምኡ ኣውን ናይ ዝኾነ ዝተፈጸ ገበናት ምርመራታት ከካይሱ ካለዎም። ፖሊስ ጸሓፍቲ ኣውን ሕጊ ከኸብሩ ካለዎም።

► ኢንታይ ከምዝገብሩ

ኣንተ ድኣ ኣብ ሓደጋ ካለኹም ኮይንኩም ወይ ከኣ ዝኾነ ዝተፈጸመ ገበን ከትሕብሩ ደሊኹም ብቐልጡፍ ምስ ፖሊስ ከትራኽቡ ካለኩም። ቁጽሪ 999 ተሌፎን ደውሉ።

ኣንተ ድኣ ምስ ፖሊስ ከትዛረቡ ትፈርሑ ኮይንኩም ወይ ከኣ ናትኩም ዝርዝር ንፖሊስ ከይትህቡ ኣንተ ድኣ ደሊኹም ትኣምንኩ ኻልኣ ልዕሊ ዕድመ ዝኾነ ሰብ ሓብሩ። ዝተፈጸኡ ገንም ናትኩም ሽም ወይ ከኣ ዝርዝር ከይሃብኩም ንፖሊስ ከትሕብሩ ትኽኣሉ ኢኹም።

ናይ ሃገር ኣንግሊዝ ናይ ግበን ሕጊ ካብ ናይ ኣቲ ንስኹም ዝመጸኩም ሃገርኩም ፍልይ ዝበለ ከኸውን ይኣል ኦዩ። ንምሳሌ ኣብ ኣዚ ሃገር ኣንተ ድኣ ናይ ዘትኸከም ሽጋራ ኣብ ጽርጊያ ደርቢኹም ሙልታ

ኣንተ ድኣ ካልኣ ሰብ ነቲ ገበን ከትፋጽሙ ጌሩኩም ከኣ ንስኹም መጥቃዕቲ ከምዝወረደኩም ኦዩ ዝቐጸር ንዓኹም ሓገዝን ካብ ሓደጋ ነጻ ከትወዱ መታን ደሕንነትኩም ከትሕልው የድልየኩም ኦዩ።

ኣይትረስዕዎ፡ ኣንተድኣ ምስ ፖሊስ ከትዛረቡ ትፈርሑ ኮይንኩም ንካልኣ ልዕሊ ዕድመ ዝኾነ ሰብ ትኣምንዎ ሓብሩ ወይ ከኣ ተዛረቡ።

ውሱን ስራሕ ዘለዎም ነርስን ናይ ኣጠቓላይ ሓኪም GP (ጂ.ፒ) (General Practitioner) ጀነራል ፕራክቲሽነር

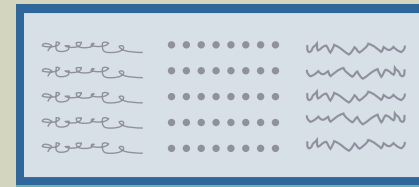
► መን ምዃናም

ናይ designated nurse ውሱን ስራሕ ዘለዎም ነርስን ከበሃል ከሎ ነርስ ከይኖም ኣቲ ዘሎ ጸገማትን ከቢድ ዝኾነ ኩነታት ናይ ቁልዑት ኣብ ትሕቲ ምክላይ ዘለውን ዝርድኡን ብ social worker (ሶሻል ዎርከር) ናይ ማሕበረሰብ ሰራሕተኛታት ዝክለዩን ኣዮም። ንሳቶም ምስ ኣቶም social worker (ሶሻል ዎርከር) ናይ ማሕበረሰብ ሰራሕተኛታት ብሓባር ብምስራሕ ብዛዕባ ጥዕናኹም ዘድልዮኩም ነገራት ከምዝተማልኩም ዘረጋግጹ ኣዮም።

A GP (ጂ.ፒ) ከበሃል ከሎ ከኣ ዶክተር ኮይኑ ኣጠቓላይ ወይ ከኣ ኩሉ ናይ ጥዕና ኩነታት ዝምልከት ሕክምናን ምኽርን ነቶም ኣብ ከባቢኡ ዘሎ ዝሕቡ ወይ ከኣ ዝሕኩሙ ኣዮም።

► ኣንታይ ከምዝገብሩ

ናይ ኣዚ ስራሕ ንኸበርሑ ዝተመዱ ነርስ ከኣ ዝኾነ ሃይነት ናይ ጥዕና ጸገማት ከይህልወኩም ምርመራታት ከካይድኩም ኣዮም። ኣዚ ከኣ “first assessment.” “ቀዳማይ ምርመራ” ተባሂሉ ይጽዋዕ። ኣዚ ምርመራ ንኸገበረልኩም ከኣ ልክዕ ናብ ሃገር ኣንግሊዝ ምስ መጻኢኩም ከማላክ ይግባኩ። ምስ ሓኪም GP (ጂ.ፒ) ገንዘብ ከይከፈልኩም ሕክምና ከትወስዱ ወይ ከኣ ሓኪም ከትሪኩ ትኽክሉ ኢኹም። ዝኾነ ናይ ጥዕና ጸገማት ኣንተ ድኣ ሃሊይኩም ወይ ከኣ ካልኣ ናይ ጥዕና ጸገማት ኣንተ ሃሊይኩም። ሕጉሳት ወይ ከኣ መንፈስኩም ጽቡቕ ኣንተድኣ ዘይተሰመዓኩም ወይ ከኣ ድቃስ ለይቲ ኣንተ ድኣ ኣቢይኩም። ኣብ ሃገር ኣንግሊዝ ናይ ጥዕና ሕክምና ኣንተ ድኣ ተጌርልኩም መድኃኒት ኣንተ ድኣ ተኣዚዝልኩም ወይ ከኣ ናይ ስኒ ወይ ናይ ሃይኒ ሕክምና ኣንተ ድኣ ተጌርልኩም ወለሓንቲ ገንዘብ ኣይትኽክሉን ኢኹም።

(ሆም ኮፋሲት) ነቲ ጉዳይኩም ዝሓዙ ሰራሕተኛ

► መን ምዃናም

ከቶም Home Office (ሆም ኮፋሲት) ነቲ ጉዳይኩም ዝሓዙ ሰራሕተኛ ከ ብዛዕባ ከቲ ዑቕባ ሓቲትኩም ዘለኹም ግዳይኩም ሕቶታት ክሓትኹም ኦዮም ከዚ ከኣ ቃለመጠይቕ ኣዩ፡ ብዛዕባ ከቲ ዘጋጠመኩም ጸገማት ሓቢርኩምዎ ዘለኹም ክምርመሩ መታንን ነቲ ሓበሬታት ምርመራ ክግበሩን ከምኡ ከውን ብዛዕባ ከቲ መርትዖ ንስኹም ወይ ከኣ ከቶም ናትኩም ጠበቃ ዘቐርቦ ብዛዕባ ከቲ ዑቕባ ሓቲትኩም ዘለኹም ከዚ ኩሉ ምስ ከቲ ብዛዕባ ከዚ ዘሎ ናይ መንግስቲ ሓበሬታት ን መምርሕታትን ከወዳድርዎ ኦዮም፡፡ ነዚ ኩሉ ብምጥቃም ከኣ ከንታይ ግደነት መንበሪ ፍቓድ ክህቡኹም ክምዘለዎም ኣብ ከዚ ሃገር ኣንግሊዝ ክትነብሩ ክትጸንሑ መታን ክውስልኩም ይሕዞም፡፡

► ከንታይ ከምዝገብሩ

ትህብዎ መልሲ ከኣ ክሰምዑኹም ኣለዎም፡፡ ነቶም ነቲ ጉዳይኩም ሒዞም ዘለው ሰራሕተኛ ኩሉ ከቲ ዘጋጠመኩም ነገራት ክትሕርዎም ወለሓንቲ ኣይትፍርሑ - ከንተ ድኣ ዘሓበርኩም ንሳቶም ብሽሕር ጌርም ነቲ ዘጋጠመኩም ጸገማት ክፈልጥዎ ኣይክክሉን ኦዮም! ከምኡ ከውን ኩሉ ጊዜ ሓቂ ጥራይ ክትዛረቡ ከውን ብጣዕሚ ኣገዳሲ ኣዩ፡ ከንተ ድኣ ዘይፍትሕልኩም ኮይንኩም ከኣ ኣይፈልጦን ኣየ ክትብሉ ኣለኩም ወይ ነቲ ክትህብዎ ትደልዩ መልሲ ርግጸኛታት ከንተ ድኣ ዘይኮንኩም ኣነ ርግጸኛ ኣይኮንኩም ኢልኩም ክትሕሩ ኣለኩም፡፡ ከቶም ነቲ ጉዳይኩም ሒዞም ዘለው ሰራሕተኛ ዝውሉኡልኩም ውሳኔ ከኣ ናይ መወዳከታ ውሳኔ ኣይኮንን፡፡ appeal ይግባ ክትብሉ መሰል ኣለኩም፡፡

ከንተ ድኣ ናብ ከቲ ናይ National Referral Mechanism (NMR) (ናሽናል ረፈራራል መካኒዝም (ኬን.ኬን.ካር) ሃገራዊ ናብ ካልኦ ዘመሓላለፉ መንገዲ) ተመሓላፋኩም ካልኦ ናይ Home Officer(ሆም ኮፊስ) ነቲ ጉዳይኩም ዝርኢ ሰራሕተኛ ተጨዊኹም ዲኹም ዋላስ ኣይፋልን ንምባል ነቲ ጉዳይኩም ክሪኬልኩም ኣዩ፡፡ ከዚ ውሳኔ ከዚ ከኣ ካብ ከቲ ናይ ዑቕባ ሓቲትኩም ዘለኹም ጉዳይ ፍሉይ ኣዩ፡፡ ከንተኹን ግን ሓበሬታት ብዛዕባ ናይ ክልቲኡ ጉዳይት ኣብ መንጎ ክልቲኦም ነቲ ጉዳይ ሒዞም ዘለው ሰራሕተኛ ክካፈሉ ይኸክሉ ኦዮም፡፡

ሓደ ግደነት ሕታታት
ተሓቲቱኔ፡ ነፃዬ ከካ
ዘይካምኑኒ ዘለው ኮይኑ
ተሰሚዑኒ፡ ብዛዕባ ኩሉ
ነገራት ብቐሊሉ ክትዛረቡ
ክትተካማመኑ ካለኩም፡ ግን
ሓድ ሓደ ጊዜ ነታ ነብሰይ
ከገድዳ ካለኒ፡

ምስ ነርስ ወይ ከካ ምስ ሓኪም GP(ጂ.ፒ) ብዛዕባ ዘለኩም ናይ ጥዕና
ጸገማት ክትዛረቡ ከለኹም ሓቂ ንክትዛረቡ ወለሓንቲ ክትፈርሑ
የብልኩም፡ ኦቶም ንግኹም ክካልዩ ዝተመደቡ ነርስ ክስተርጓሚ
ክቐጽረልኩም ይግባኦ ምሳኹም ናብ ኦቲ ሕክምና ዝከዱ ምስ ሓኪም
GP(ጂ.ፒ) ክትሪኩ ክትከዱ ከለኹም፡

ኦቲ ዝሕተተኩም ሕቶ መልሲ ንክትህቡ ዘሽግረኩም ኣንተ ድካ ኮይኑ፡
ኣንተ ዳካ መልሲ ንመሃብ ትፈርሑ ኮይንኩም፡ ከም ጽዕፊ ኣንተ ድካ
ተሰሚዑኩም ወይ ከካ ተጸሊኢኩም ወይ ከካ ኦቲ ክትህብዎ ትደልዩ
መልሲ ዘይትዝክርዎ ወይ ኣንተ ድካ ረሲዒኩም ኮይንኩም ከምኹ ኢልኩም
ክትሕቡሩ ካለኩም፡ ኣነ ብዛዕባ ኣዚ “ክዘራረብ ካይክኣል ከየ ካብ ኣዚ
ሰዓት ኣዚ” መሰል ካለኩም፡

ከምኣዚ ኢልኩም መግለጺ ኣንተ ድካ ዘይሃብኩም ግን ኣቲ ቃለመጠይቕ
ዝገብረልኩም ሰብ ጸገማት ከምዘለኩም ክፈልጥ ካይክኣልን ኣዩ፡ ንሳቶም
ኣዚ ጸገማት ከምዘለኩም ክፈልጡ ወይ ከካ ክርድኩም ከካ ካገዳሲ ኣዩ፡

ብቕዕ ወይ ከኣ ሓላፍነት ዘለዎ ልዕሊ ዕድመ ሰብ Appropriate or Responsible adult (ኣፕሮፕሪኬት ኣዳልት)

► መን ምዃናም

ኦቶም “appropriate adult” “ኣፕሮፕሪየት ኣዳልት” “ብቕዕ ልዕሊ ዕድመ ዝኮነ” ወይ ከኣ “responsible adult” “ረስፖንሲብል ኣዳልት” “ሓላፍነት ዘለዎ ልዕሊ ዕድመ ዝኮነ ሰብ” ከበሃል ከሎ ቃል መጠይቕ ከግበረልኩም ከሎ ሓላፍነት ዘለዎ ሰብ ናትኩም መሰል ዝተሓለወ ክኸውን ከምዘለዎ ን ደሕንነትኩም

► ክንታይ ከምዝገብሩ

ብዛዕባ ኦቲ ዑቕባ ዝሓተትኩም ቃለ መጠይቕ ከግብረልኩም ከሎ ምሳኹም ክህልው ኣየዎ ከምኡ ኣው ናይ ዕድመኹም ዝምልከት ምርመራ ከግበረልኩም ከሎ (ኣዚ ከኣ ወግዓዊ ዝኾነ ኣገባብ ዕድሜኹም ክንደይ ከምዝኾነ ክውሰንልኩም መታን ዝካየድ ኣየ) ወይ ከኣ ናይ ፓሊስ ቃለ መጠይቕ ከግብረልኩም ከሎ። ንሓቶም ንዓኹም ውልቃዊ ዝኾነ ሓገዝ ክህብኹም ኣዮም፡ ኣንተ ድኣ ቃለመጠይቕ ኣንዳተገበረልኩም ከሎ ዘድልየኩም ነገራት ሃልዩ ንሓቶም ነዚ ከመላካልኩም ከምዘለዎ ነቶም ቃለመጠይቕ ዝገብርልኩም ሰባት ከማልኩ ከምዘለዎም ክሓትልኩም ይኸክሉ፡ ከምኡ ኣውን ኩሉ ኣቲ ዝካየድ ዘሎ ነገራት ጽቡቕ ጌሩ ከምዝተረድኣኩም ክረጋግጹን ከምኡ ኣውን ንስኹም ብቐሊሉ ክትዘራረቡ ከምትኸክሉ የረጋግጹ። ኣቶም ሓላፍነት ዘለዎም ልዕሊ ዕድመ ዝኮነ ሰባት ከኣ ኣቶም foster carer (ፎስተር ኬረር) ኣለይቲ ሞግዚት ክኹኑ ይከክሉ ወይ ከኣ social worker (ናይ ማሕብረሰብ ሰራሕተኛ) ወይ ከኣ refugee support organisation worker (ረፋጂ ሳፓርት ኮርፓኒዛቲኮን ዎርከር) ን ስደተኛታት ዝህግዙ ናይ ኣቲ ትካል ዘራሕተኛታት ክኹኑ ይኸክሉ፡ ወይ ከኣ guardian (ፓርዲያን) ከም ወለድኹም ኮይኖም ንዓኹም ዝሓግዙ ኣንተኹን ግን ኣዚኣቶም ኣቐዲምኩም ትፈልጥዎም ትኣምንዎም ክኹኑ ኣለዎም።

- ዝኾነ ሰብ ምሳይ ክሓርቅ ኣየ ወይ ከኣ ስነስርዓት የብልኩምን ኢልኩም ክትፈርሑ የብልኩምን።
- ብዛዕባ ናይ ቤት ትምህርቲ ክተማልኩም ዘለኩም ዝወሃቡኩም መምርሒታት ወይ ከኣ ናይ foster carer (ፎስተር ኬረር) ኣለይቲ ሞግዚት መንበሪ ገዛ ዝምልከት ዘይተረድኣኩም ኣንተድኣ ኮይኑ መግለጺ ክወሃብኩም - ሕተቱ

ኣጃኹም በርትዑ ኣቲ ኩነታት ኣንታይ ኣየ ብዘየገድስ። ንድሕሪት ዘኪረ ክሓስቦ ከለኹ፡ ኣቲ ዝስመዓኒ ዝነበረ ጭንቀት ሕርቃን ሓሳብ ዚያዳ ክኸውን ዘኸካሎ ተስፋ ስለዝቐረዝኩ ጥራይ ኣየ። ዋላ ኣክዋ ነገራት ኩሉ ጸቢቡ ኩሉ ሕማቕ ኮይኑ ኣንተተረኣየኩም ናይ መወዳከታ ኣይኮነን።

ወለሕንቲ ኣይትፍርሑ። ኣቶም ሰባት ኣብዚ ዘለው ንዓኹም ዝሓግዙ ኣዮም። ምስኣቶም ክፍቲ ኮይንኩም ተዘራረቡ መታን ዘድልየኩም ሓገዝ ክገብርልኩም

- ሓቂ ክትዛረቡን ኩሉ ዘሎ ሓበሬታታትን ዝርዝር ምሳና ክትካፈል ብጣዕሚ ኣገዳሲ ኣየ ።
- ዝደለኹም ሕቶታት ክትሓቱ ትኸክሉ ኢኹም፡ ከምኡ ኣውን ኣንተ ድኣ ኣቲ ዝተባህለ ዘይትቐበልዎ ኮይንኩም ከምዘይትቐበልዎ ክትገልጹ ኣለኩም።

► መን ምክኖም

ጠበቃ ክብሃል ከሎ ሓደ ሰብ ብዛዕባ ሕግታት ዘጽንዔ በዓል ሞያ ኩሉ ዝፈልጥ ከምኩ ኣውን ኣቲ ሕጊ ዝርድኦ ክኸውን ከሎ ኣዩ። ናይ ኢሚግራሽን ጠብቃ ከኣ ብዛዕባ ኣቲ ሕጊ ናይ Home Office (ሆም ኮፊስ) ብዛዕባ ኣቲ ዑቕባ ሓቲትኩም ዘቐረብኩም ምልካታ ውሳኔ ንኸውስን ዝጥቀሙሉ ኣዩ። ኣንተ ሽን ግን ካልኦት ዓይነት ጠበቓታት ከኣ ኣለው ንኣምነት ብዛዕባ ናይ ገበን ዝፋጸሕ ሕግታት ዘንጽዑ ከምኩ ኣውን ናይ ቤተሰብ ጠባቓታት ኣለዎ ወይ ከኣ ናይ ማሕበረሰብ ኣገልግሎት ሕጊ ዘጽንዑ ጠበቓታት ከኣ ኣለው።

► ኣንታይ ከምዝገብሩ

ዘሕተተኩም ኩነታት ዘጋጠሙኩም ጸገማት ኩሉ ክፈልጡ ኣለዎም። ኩሉ ኣቲ ንስኹም ትብልዎ ነገራት ከኣ ክሰምዑኹም ይግባኡ።

ምሳኹም ከኣ ብዙሕ ሻዕ ክራኽቡ ኣዮም መታን ኩሉ ኣቲ ዘጋጠሙኩም ኩነታት ዝርዝር ክወስዱም ዚያዳ ኩሉ ክርደኩም መታንን። ኣቲ ጠባቓኩም ኣንተ ድኣ ዘይትርድኡዎ ኮይንኩም ወይ ከኣ ምስኩም ክትዛረቡ ትፈርሑ ኣንተ ድኣ ኮይንኩም ወይ ከኣ ጽድቓት ኣንተ ድኣ ተሰሚዑኩም ምስኩም ንኸትዘራረቡ ንኸልኩ ሰብ ክትሕብሩ ይግባኡ። ምናልባት ምስ ካልኦ ጠበቓ ክትሰርሑ ትኸኣሉ ትኹኑ ኢኹም።

ኣቲ ናትኩም ጠበቓ ብዛዕባ ኣቲ ዘሕለፍኩም ጸገማት ነቲ ዑቕባ ሓቲትኩም ዘለኹም ጉዳይ ዝድግፍ ክርደኩም ክሕግዘኩም ይግባኡ። ኣብ ኣቲ ዝግበረልኩም ቆጸራታት ቃለ መጠይቕ ክትገብር ኩ ምስ ናይ ኢሚግራሽን ጸሓፍቲ ከኣ ኩሉ ጊዜ ምሳኹም ክህልው ይግባኡ ወይ ከኣ ምስ ፓሊስ ክትዘራረቡ ክለኹም መታን ኩሉ ኣቲ ዘድሊ ሓበሬታታት ብሰዓቱ ትህቡ ከምዘለኹም ክረጋግጹ።

ኣቶም ጠበቓኩም ንዓኹምብዛዕባ ኣቲ ዑቕባ ሓቲትኩም ዘለኹም ጉዳይኩም ክሕግዩኹም መታን ገንዘብ ክትፈክሉ ክሕግዘኩም የብሎምን። ኣንተ ሽን ግን ብሽምኩም ነቲ ዑቕባ ሓቲትኩም ዘለኩም ጉዳይኩም ክሕግዩኹም መታን ን ናይ መንግስቲ ቤት ጽሕፈት “legal aid” (ሊጋል ኣይድ ዝበሃል) ገንዘብ ክኸፈሎም መታን ክሓትዎም ይኸኣሉ ኣዮም። ኣዚ ማለት ግን ንዓቶም ምስ መንግስቲ ይሰርሑ ኣዮም ማለት ኣይኮነን።

